

[Handelsministeren.]

mere tilskyndet til at anvise denne Fremgangsmaade, som en almindelig Rentenedgang alligevel maa antages at være under Udvikling."

Den Rentensænkning, der her er Tale om for Indskydernes Vedkommende, maa altsaa ses og bedømmes i Forbindelse med alt det øvrige i Lovforslaget, og det bærende Princip i dette er, at der maa finde en Rentensænkning Sted til Fordel for det produktive Erhvervsliv og i første Linie til Fordel for Landbrugserhvervet. Billigere Kapital er blevet en Nødvendighed for Erhvervene i vort Land, og jeg vil i denne Forbindelse hævde, at vore Banker i videst mulig Udstrækning bør imødekomme Tidens Krav i denne Henseende og gøre, hvad der er gør ligt for dem, for at Erhvervslivet kan faa de fornødne Pengemidler paa saadanne Vilkaar, at det ikke skal siges, at der tages mere, end rimeligt og nødvendigt er, i Rente.

Gælden i Landbrugsvirksomhederne er, som alle ved, og som alle erkender, for stor i Forhold til Landbrugets Bæreevne, og da Sparekasserne, Pengeinstitutterne i det hele taget, har deres Soliditet saa nøje forbundet med vort Erhvervslivs Bæreevne og da navnlig med Landbrugets Bæreevne, saa maa Pengeinstitutterne, ikke mindst Sparekasserne, forstaa, at det foreslaaede i Realiteten tjener Sparernes Interesser. For disse er Indskudsbeløbenes Bevarelse det afgørende. En lavere Rente er en mindre væsentlig Ting for dem, selv om det ikke skal nægtes, at for adskillige Indskydere kan Rentens Størrelse have sin store Betydning. Men nu er det blevet nødvendigt at træffe særlige Foranstaltninger. Mange Sparekasser har ogsaa direkte Udlaan til Landmændene og har saaledes deres Interesse nøje knyttet til Landbrugserhvervet.

Man maa i dette Øjeblik ikke glemme, at der i de vedholdende Krav fra betydende Landbokredse og Landbrugsorganisationer om Rentelettelse har været en stærk Opfordring for Regeringen til at gaa ind paa dette, som her foreslaas, og de samme Kredse eller væsentligt de samme Kredse kan ikke, nu da Forslag fremføres, som det her sker, i alt for høj Grad sætte ind for Bevarelsen af en højere Indlaansrente, for man kan fornuftigvis ikke paa samme Tid tilvejebringe lavere Obligationsrenter, passende Obligationskurser og stille Krav om forholdsvist høje Indskudsrenter.

Lovforslaget, som det foreligger, maa ses og bedømmes som en Helhed; man kan ikke tage en enkelt Del ud af det uden at bryde Helheden. Alt i alt maa man dømme

om og tage Stilling til Tingene, saaledes som disse nu engang former sig og nødvendigvis maa forme sig for os i den nærmeste Tid, hvori vi utvivlsomt helt og holdent er henvist til at klare os selv. Danmark er allerede pengemæssigt set blevet et lukket Land. Vi kan ikke længere udligne et Deficit ved Laan i Udlandet, vi er henvist til egne Midler, og vil vi se vore Bestræbelser for at faa Bugt med Arbejdsløsheden lykkes i højere Grad end hidtil, saa maa Erhvervene have billigere Virkemidler, og saa maa den saakaldte passive Kapital være tilfredsstillt ved en lavere Rente.

Alt i alt maa man saaledes se det her foreslaaede som en Hjælp for det produktive i vort Samfund. Man maa se paa Lovforslaget som et Middel, der skal tjene til at bevare Tilliden til vort Pengevæsens Holdbarhed. Og her maa man først og fremmest erindre, at denne Holdbarhed overhovedet ikke er betinget af en højere Rente, men i det foreliggende Tilfælde tværtimod netop underbygges ved Hjælp af det, som foreslaas.

Dermed anbefaler jeg Lovforslaget og specielt Bestemmelser i Afsnit IV, som har særlig Interesse for Banker og Sparekasser, der jo sorterer under Handelsministeriet.

Finansministeren (H. P. Hansen): I

Tilslutning til det af de foregaaende Talere fremførte skal jeg fremsætte nogle Bemærkninger angaaende de i Lovforslaget indeholdte Dækningsbestemmelser. Som allerede fremhævet er det umuligt at fastslaa de nøjagtige Udgiftsbeløb, idet man ikke har fyldestgørende Oplysninger i saa Henseende, men i væsentlig Grad maa bygge paa den af Gældsudvalget afgivne Betænkning. Udvalgets Undersøgelser omfatter imidlertid kun 22 af Landets ca. 1 300 Landkommuner, og det er derfor med al mulig Forbehold, at man anslaaer den aarlige Rentelettelse til Landbrugere til 22,4 Mill. Kr. i de to første Aar. Efter disse to Aar kan Beløbet ned sættes, saafremt Landbrugets Forrentnings evne forbedres. Rentelettelsen til Laantagere i Statsboligfonden anslaaes til 0,4 Mill. Kr. aarlig. Den i § 25 foreslaaede Godtgørelse mod Kvittring af en bestemt Gæld vil komme til Udbetaling i de to første Aar, idet Begøring om Moratorium skal være indsendt til Gældsudvalget inden Udgangen af 1935, og Udgiften til dette Formaal anslaaes til 25 Mill. Kr., men da Lovens Varighed er foreslaaet til 5 Aar, vil det være rimeligt at afvikle disse 25 Mill. Kr. ved lige store aarlige Rater, altsaa 5 Mill. Kr. om Aaret, for saa vidt som det maatte blive de 25 Mill. Kr. Dersom man ikke i de to første Aar